

CURS DE NATURA

Dossier de l'alumne

Nom:

Data:

1. La Vall Fosca

La Vall Fosca és una vall pirinenca per on discorre el riu Flamisell i està situada a la part nord de la comarca del Pallars Jussà. Rep el nom de "Fosca" pels forts pendents de les muntanyes que la formen, que propicien que el sol es pongui d'hora i la llum escassegi aviat.

Però què en sap més de la vall del Flamisell? Anem a comprobar-ho!

Digues si és veritat o fals:

- Malgrat haver-hi un riu, és una vall d'origen glacial.
- La Vall Fosca és de clima exclusivament mediterrani.
- A la capçalera hi ha 30 d'estanys glacials.
- Avui en dia hi viuen el doble de gent que en el segle XIX.
- Els pobles del Sud estan dedicats a la ramaderia ja que no tenen camps de cultiu.
- A l'estany Gento, es va arribar a 32 graus sota zero
- La primera gran central hidroelèctrica espanyola va ser la de Central de Capdella.

V	F
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

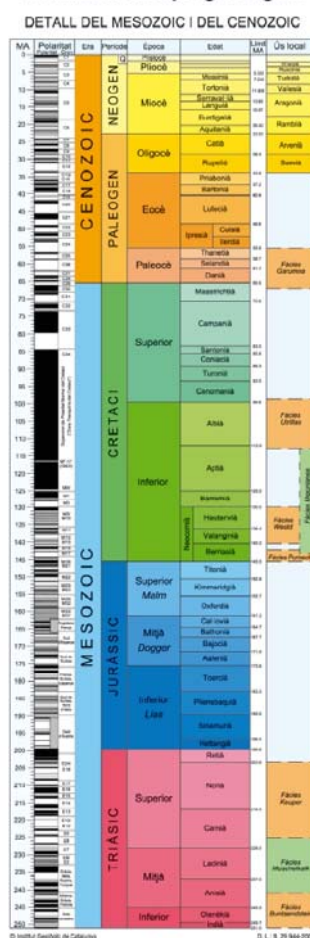
2. Geologia

La vall Fosca és en part producte dels esforços tectònics començaren a aixecar el Pirineu fa més de 70 milions d'anys d'antiguitat, però en ella trobem roques de més de 500 milions d'anys, molt més antigues que la formació pirinenca, així com la fisonomia que veiem avui en dia a la vall és producte de l'últim milió d'anys, quan les glaceres i els casquets polars ocupaven una tercera part del nostre planeta.

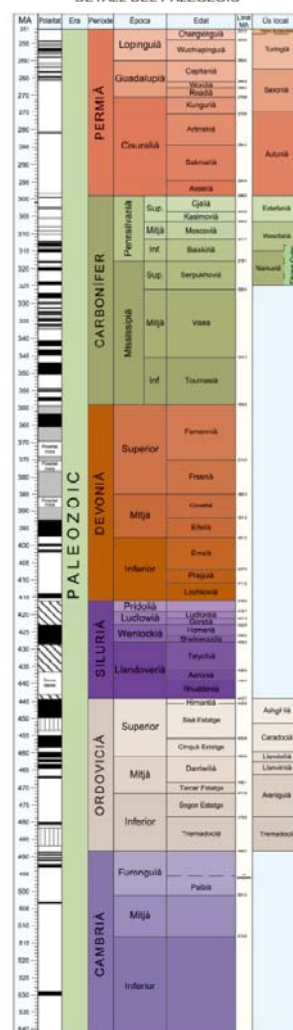
A la dreta teniu la Taula dels temps geològics, que serveix per datar tant les roques com els events geològics. Usant aquesta taula, poseu el nom del període o els milions d'anys en què van succeir els següents episodis geològics de la Vall:

- Roques més antigues de la vall, 488 milions d'anys. Període _____.
- Calcàries formades en el mar a finals del Devonian. Fa _____ milions d'anys.
- Les roques més joves de la vall són de principi de l'Oligocè, a la Pobleta de Bellveí, són de fa _____ m.a.
- La Vall Fosca és una vall formada per un glaciari durant les últimes glaciacions, fa 1 m.a. en el període anomenat _____.

Taula dels temps geològics

DETALL DEL PALEOZOIC

3. Fauna: Rastres i petjades

Com hem vist, la Vall Fosca és rica en fauna malgrat la petjada de l'home. El riu Flamisell, al tractar-se d'un hàbitat de Bosc de Ribera, és un lloc on hi ha una gran quantitat de nutrients la qual cosa comporta que sigui visitat per un gran nombre d'animals. Aquests però són complicats de veure, sigui pel seves costums nocturnes, o sigui perquè fugen davant la presència humana.

Gràcies als rastres i les petjades que deixen, fruit de la seva activitat, podem saber quins animals freqüenten aquest hàbitat.

Podries identificar a quina animal pertanyen aquests rastres trobats en el bosc de ribera?

Has localitzat, alguna altre tipus de rastre o petjada d'animal? Quin? Fes-ne un petit dibuix i descripció

4. La qualitat de l'aigua: la fauna d'invertebrats

En un riu podem trobar molts organismes diferents. Cada espècie tria una zona per viure, buscant el lloc més adequat per alimentar-se i per protegir-se de possibles depredadors. Aquesta, té un hàbitat concret i si la qualitat de l'aigua s'altera pot arribar a desaparèixer.

La fauna d'invertebrats és un bon indicador de l'estat de salut del riu i a través del seu estudi podem determinar la qualitat de l'aigua.

Basan-te amb la taula nº1 que pots trobar en aquest dossier, fes una llista dels animals que has trobat durant la prospecció que has realitzat a les aigües del riu Flamisell:

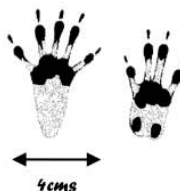
1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

A partir de les observacions realitzades, quin creus que és l'índex de qualitat de l'aigua del riu Flamisell en aquest punt? Per què?

--

Un cop contestada la pregunta, si ets una bon naturalista, torna els animalets al riu amb cura!!!

QUALITAT DE L'AIGUA	
MOLT BONA	 efímera efímera perla tricòpter tricòpter
BONA	 efímera tricòpter tricòpter cargol tricòpter
REGULAR	 tricòpter simúlid simúlid sangonera larva de mosquit
DOLENTA	 quironòmid quironòmid quironòmid cuc
MOLT DOLENTA	 cuc cuc cuc cua de rata

<i>Cabirol</i>	<i>Jsard</i>	<i>Daina</i>	<i>Senglar</i>	<i>Guineu</i>	<i>Teixó</i>	<i>Fagina</i>	<i>Esquirol</i>	<i>Talp</i>	
									<i>Petjada</i>
									<i>Defecacions</i>
									<i>Altres rastres</i>

GLOSSARI

Bosc de ribera: Bosc que es fa a les vores dels rius, dels llacs, etc, damunt sòls que mantenen un nivell d'aigua freàtica més o menys permanent.

Clima: El clima és el conjunt de les característiques que té el temps en un lloc determinat: si hi fa fred o calor, si hi plou molt o poc, si hi ha molta o poca humitat. El pol nord té un clima molt diferent del d'un desert.

Clima mediterrani: clima amb temperatures moderades i unes pluges no gaire abundants que es concentren a la tardor i a la primavera. Els estius solen ser càlids i secs. Els hiverns no solen ser freds ni humits. Un tret típic del clima mediterrani és la seva irregularitat, sobretot per la pluja que és poc predictable. Són freqüents els períodes llargs de sequera i les precipitacions molt intenses que són fins i tot més freqüents que a les zones de clima més humit. A la Mediterrània es pot passar d'una sequera a una inundació.

Clima atlàntic: El clima atlàntic o clima d'influència atlàntica és un tipus de clima de la Península Ibèrica, amb temperatures suaus tot l'any. Els estius són frescos, i els hiverns no gaire freds; la pluja és força abundant, sobretot a l'hivern, i la humitat sol ser alta.

Fauna: La fauna és el conjunt d'animals d'un país, d'una regió o d'una època determinada. Els lleons i les girafes formen part de la fauna africana.

Flora: La flora és el conjunt de plantes que creixen en un país, una regió o una època determinada. La flora dels Països Catalans és molt variada.

Geologia: La geologia és la ciència que estudia la formació de la Terra, els materials que la componen i la seva estructura actual.

Glacera: Una glacera és una massa de gel acumulada a les parts altes de les muntanyes que sempre estan nevades. Les glaceres es van movent molt lentament cap a baix, cap a la vall.

Invertebrat: Un animal és invertebrat si no té columna vertebral. Els insectes són invertebrats.

Nutrient: Dit de la substància útil per al metabolisme orgànic, que es troba en els aliments i és incorporada a l'organisme per mitjà de la digestió.

Tectònica: Conjunt de deformacions que afecten les roques tot produint plecs, fractures, esquistositat, etc.